

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-55-4>

УДК 657.37

Лоскоріх Габрієлла Людвиківна

доктор філософії з обліку і оподаткування, доцент,
заступник завідувача кафедри обліку і аудиту,
Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5402-7220>

Перчі Оксана Федорівна

викладач кафедри обліку і аудиту,
Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4514-721X>

Стойка Наталія Степанівна

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку і аудиту,
Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7494-4333>

Gabriella Loskorikh, Oksana Perchi, Nataliya Stoika

Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ У ПРИВАТНОМУ ТА ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРАХ ЕКОНОМІКИ

FINANCIAL REPORTING AS A TOOL FOR MANAGEMENT DECISION-MAKING IN THE PRIVATE AND PUBLIC SECTORS OF THE ECONOMY

Анотація. У сучасних економічних умовах, що характеризуються нестабільністю, цифровізацією та посиленням вимог до прозорості, фінансова звітність набуває особливого значення як у приватному, так і в державному секторах. Проте підходи до її складання та використання в цих секторах суттєво різняться через специфіку цілей, джерел фінансування, користувачів інформації та нормативної бази. Метою статті є дослідження ролі фінансової звітності як інструменту прийняття управлінських рішень у приватному та державному секторах економіки, визначення подібностей і відмінностей у її використанні, а також формулювання пропозицій щодо підвищення ефективності аналітичного використання звітних даних. У статті здійснено порівняльну характеристику національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в приватному та державному секторах, проаналізовано основні аспекти та охарактеризовано форми фінансової звітності в обох секторах. Наведено пропозиції щодо удосконалення методів аналітичного використання звітних даних для підвищення ефективності прийняття рішень у обох секторах економіки.

Ключові слова: фінансова звітність, облік, національні положення (стандарты) бухгалтерського обліку, національні положення (стандарты) бухгалтерського обліку в державному секторі, приватний сектор, державний сектор, управлінські рішення.

Summary. In the current economic conditions, characterized by instability, digitalization, and increasing demands for transparency, financial reporting becomes particularly significant in both the private and public sectors. However, the approaches to its preparation and use in these sectors differ significantly due to the specific objectives, sources of funding, information users, and regulatory frameworks. The purpose of this article is to explore the role of financial reporting as a tool for management decision-making in both the private and public sectors of the economy, identify the similarities and differences in its use, and formulate suggestions to improve the effectiveness of the analytical use of reporting data. In the private sector, financial reporting not only serves an accounting function but also acts as a key tool for strategic and tactical management. It ensures transparency, comparability, and reliability of information, which is essential for external users such as investors, banks, partners, and regulatory authorities, as well as for internal analysis. In the public sector, financial reporting is primarily used to ensure compliance with budgetary legislation, the accuracy of accounting in accordance with the adopted accounting policy, and the alignment of reported data with the requirements of current standards. Financial reporting in the public sector, when supported by appropriate

analytical tools, can serve as a powerful basis for management decision-making. It allows for the evaluation of the financial stability of a public institution, the level of resource utilization, and the alignment between planned and actual performance. This article provides a comparative analysis of national accounting standards in private and public sectors, examines key aspects, and characterizes the forms of financial reporting in both sectors. The functions of financial reporting are detailed, and suggestions for improving the methods of analytical use of reporting data to enhance decision-making effectiveness in both sectors of the economy are provided. By improving the analytical capacity of financial reports, both private enterprises and public institutions can foster better-informed, more effective management decisions, contributing to greater economic stability and development.

Keywords: financial reporting, accounting, national accounting standards, national accounting standards in the public sector, private sector, public sector, management decisions.

Постановка проблеми. У сучасних умовах динамічного розвитку економіки та зростання обсягів інформації ефективне управління вимагає своєчасного, достовірного та релевантного аналітичного забезпечення. Одним із ключових джерел такої інформації є фінансова звітність, що відіграє головну роль у прийнятті управлінських рішень як у приватному, так і в державному секторах економіки. Незважаючи на спільність основних принципів обліку і звітності, державний і приватний сектори мають істотні відмінності в цілях, функціях і підходах до управління. У приватному секторі фінансова звітність слугує інструментом для оцінки ефективності діяльності підприємств, привабливості для інвесторів і забезпечення конкурентоспроможності. Натомість у державному секторі звітність виконує переважно функції контролю, прозорості та обґрунтування бюджетного фінансування, а також забезпечення суспільної відповідальності. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю глибшого розуміння того, яким чином фінансова звітність може ефективно використовуватись у процесі прийняття управлінських рішень в обох секторах, з урахуванням їхньої специфіки. Сучасні виклики – такі як діджиталізація, посилення вимог до прозорості, впровадження міжнародних стандартів — актуалізують потребу в адаптації підходів до складання та аналізу фінансової звітності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій показує, що багато вчених зосереджувались на вивченні та вирішенні ключових проблем, пов'язаних із фінансовою звітністю як складовою системи управління. Зокрема, серед них можна відзначити дослідження Добровольської О., Кравченка М., Даніленко О. [1], Коваль Л., Томчук О., Немеш Г. [4], Москалюк Г., Тонгобаш Т. [8], Сторожук Т., Блищик Л. [10], Черешнюк О., Леськів Т. [11], Шум М., Доровського О., Чуприни С. [13].

Особливу увагу науковці приділяють питанням фінансової звітності в державному секторі, де існують специфічні вимоги, що стосуються якості та доступності інформації для державних органів та громадськості. Семенець І., Шевченко С., Григорів О. [9] досліджували ефективність бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі України в умовах цифровізації. Черкашина Т. [12] визначила результати імплементації національних стандартів бухгалтерського обліку державного сектору, які стосуються формування фінансової звітності. Шутка С., Воляник Г., Колінько Н. [14] підкреслюють важливість нормативної бази як основи для впровадження цифрових технологій у облік і звітність в установах державного сектору. Дорошенко О. у своїх дослідженнях підтвердила важливість інформації від фінансової звітності бюджетних установ, порівнявши її цінність до безпеки держави [2]. Камінська Т. та Костенко О. у своїй роботі дослідили місце та роль фінансової звітності як джерела релевантних даних для задоволення потреб управління національним багатством [3].

Проте, незважаючи на значну кількість теоретичних досліджень, проблема вдосконалення фінансової звітності як інструмента для прийняття ефективних управлінських рішень у державному та приватному секторах залишається актуальною та потребує подальшого вивчення.

Метою статті є дослідження ролі фінансової звітності як інструменту прийняття управлінських рішень у приватному та державному секторах економіки, визначення подібності та відмінності у її використанні, а також формулювання пропозицій щодо підвищення ефективності аналітичного використання звітних даних.

Виклад основного матеріалу дослідження. Приватний сектор економіки охоплює компанії, що функціонують на засадах комерційної діяльності з метою отримання прибутку. Саме фінансовий результат, рентабельність та зростання капіталу виступають основними критеріями оцінки ефективності таких суб'єктів господарювання.

Державний сектор утворює сектор державного управління, що охоплює органи влади на різних рівнях, підпорядковані їм установи та державні інституційні одиниці, які належать до нефінансових і фінансових корпорацій. Система державних фінансів охоплює сукупність державних і місцевих бюджетів, державні цільові фонди, фінансові ресурси підприємств і організацій державної та комунальної форми власності, а також державний кредит, державні фінансові інститути [14].

Суб'єкти державного сектору – це організації та установи, діяльність яких здійснюється за рахунком коштів державного або місцевого бюджету, і які забезпечують виконання соціально значу-

щих функцій. До них, зокрема, належать заклади освіти, охорони здоров'я, науки, культури, соціального захисту, а також органи державної влади та місцевого самоврядування. Їх функціонування спрямоване не на отримання прибутку, а на реалізацію публічних інтересів і досягнення соціального ефекту. З огляду на це, зазначені установи відіграють ключову роль у забезпеченні сталого розвитку суспільства, соціальної стабільності та реалізації державної політики.

Важливим аспектом у діяльності як приватного, так і державного сектору є фінансова звітність.

Можна виділити два підходи до тлумачення поняття «фінансова звітність». Перший підхід полягає в тому, що в основу трактування категорії «фінансова звітність» покладено форму представлення інформації з деталізацією або без неї. Сутність іншого підходу полягає в тому, що група науковців розуміє фінансову звітність як сукупність форм звітності, що містять загальну інформацію про фінансовий стан, результати діяльності, рух грошових коштів підприємства та зміни власного капіталу за певний період, які взаємопов'язані та покликані задовольнити конкретні інформаційні потреби внутрішніх і зовнішніх користувачів [10].

В основі тлумачення поняття фінансової звітності виділяють наступні теоретичні базові категорії: модель, інструмент, система, сукупність, загальна кількість форм звітності, комплекс [5].

Погоджуємось із науковцями Сторожук Т. і Блищик Л. у тому, що фінансова звітність є універсальною формою надання результуючих показників бухгалтерського обліку, отже, здатна задовольнити основні інформаційні запити широкого кола користувачів [10].

Шум М., Доровський О., Чуприна С. наголошують, що «фінансова звітність, як свідчить світова практика, є одним із найважливіших інструментів ринкових відносин, забезпечуючи кожного користувача необхідною йому фінансовою інформацією» [13].

Порівняння підходів до фінансової звітності приватного та державного секторів є важливим інструментом для покращення управлінських практик, підвищення прозорості і ефективності в обох секторах економіки, зокрема:

1. Приватні компанії прагнуть максимізувати прибуток, тоді як державні установи – забезпечити ефективне використання публічних коштів. Проте обидва сектори функціонують в одній економіці, користуються спільними ресурсами, впливають на ринок праці, ціноутворення та інвестиційний клімат. Тому розуміння їхніх підходів дає змогу краще оцінювати економічну ситуацію в країні загалом.

2. У сучасному світі, де прозорість є ознакою ефективного управління, аналіз та порівняння звітності дозволяє підвищувати довіру до інституцій – як державних, так і приватних.

3. Деякі принципи звітності приватного сектору – наприклад, орієнтація на результат, оперативність, точність – можуть бути корисними для реформування фінансової звітності у державному секторі. І навпаки – державний сектор часто має суворі норми контролю і відповідальності, що можуть бути адаптовані в бізнес-середовищі.

4. Якість фінансової звітності має прямий вплив на довіру з боку інвесторів, донорських організацій і міжнародних партнерів. Порівняння підходів до звітності допомагає визначити рівень прозорості функціонування різних секторів і оцінити можливі ризики для економіки.

В умовах конкурентного середовища фінансова звітність у приватному секторі виконує не лише функцію обліку, а й є ключовим інструментом стратегічного і тактичного управління. Це забезпечує прозорість, порівнюваність і достовірність інформації, що є важливим для зовнішніх користувачів – інвесторів, банків, партнерів, контролюючих органів, а також для внутрішнього аналізу. На відміну від бюджетних установ, приватні компанії більш гнучкі в питаннях вибору облікової політики, структури управління та застосування управлінського обліку. У зв'язку з цим вони активно використовують фінансову аналітику, економічне моделювання та системи внутрішнього аудиту для посилення обґрунтованості прийнятих рішень. Крім того, важливу роль у прийнятті рішень відіграє інтеграція фінансової звітності з нефінансовими показниками – зокрема, показниками екологічної, соціальної та управлінської (ESG) ефективності, що набуває дедалі більшого значення на міжнародному ринку.

Приватний сектор також демонструє високий рівень автоматизації процесів обліку та звітності, що дозволяє оперативно отримувати аналітичну інформацію в реальному часі. Використання бізнес-аналітики (BI-систем), ERP-рішень та інших цифрових інструментів значно розширює можливості управлінського аналізу фінансової інформації. У приватному секторі фінансова звітність слугує не лише засобом виконання регуляторних вимог, але й стратегічним ресурсом для формування конкурентних переваг, мінімізації ризиків та забезпечення сталого розвитку бізнесу.

У державному секторі фінансова звітність найчастіше використовується з метою забезпечення контролю за дотриманням бюджетного законодавства, правильністю ведення обліку відповідно до прийнятої облікової політики, а також відповідності звітних даних вимогам чинних стандартів. Однак таке вузьке функціональне використання звітності не дозволяє повною мірою оцінити ефективність діяльності бюджетних установ та доцільність використання державних коштів. Фінансова звітність у державному секторі, за наявності належного аналітичного інструментарію, може стати потужною базою для прийняття управлінських рішень. Вона

дає змогу оцінити фінансову стабільність установи, рівень використання ресурсів, відповідність між запланованими та фактичними показниками. Додатковими джерелами інформації виступають кошторисні плани, звіти про їх виконання, а також статистичні дані. При цьому особливу увагу доцільно приділяти динамічному аналізу змін показників, виявленню тенденцій і порівнянню з іншими аналогічними установами.

На відміну від підприємств комерційного сектору, де основним критерієм ефективності виступає прибуток та рентабельність, у бюджетних установах оцінювання результатів діяльності має базуватись на досягненні цілей, визначених у бюджетних програмах, а також на рівні якості наданих послуг. Таким чином, для суб'єктів державного сектору особливої актуальності набуває потреба у розробці підходів до оцінки ефективності управління на основі фінансової звітності, що відповідали б специфіці їх функціонування.

Важливу роль у процесі складання та подання фінансової звітності відіграють Національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку (НП(С)БО) та Національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку та звітності в державному секторі (НП(С)БОДС).

НП(С)БО – це сукупність норм, що регламентують ведення бухгалтерського обліку для підприємств і організацій в Україні (охоплюють загальні принципи обліку та визначають вимоги до документування господарських операцій, обліку активів і зобов'язань, оцінки та відображення фінансових результатів). НП(С)БОДС – це спеціалізовані стандарти для організацій і установ, що належать до державного сектора (орієнтовані на державні підприємства, органи влади, комунальні установи та інші некомерційні організації, які фінансуються з бюджету).

У таблиці 1 наведена порівняльна характеристика НП(С)БО і НП(С)БОДС.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика НП(С)БО і НП(С)БОДС

Критерій	НП(С)БО	НП(С)БОДС
Сфера застосування	Приватні підприємства, бізнес, комерційні організації	Державні установи, органи місцевого самоврядування, комунальні підприємства, некомерційні організації.
Основна мета	Оцінка фінансових результатів діяльності підприємства, прозорість та відповідність стандартам	Виконання публічних функцій, контроль витрат державних коштів, фінансова звітність державних установ.
Кількість стандартів	30	20
Базовий стандарт	НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»	НП(С)БОДС 101 «Подання фінансової звітності»
Стандарти щодо виправлення помилок	НП(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»	НП(С)БОДС 125 "Зміни облікових оцінок та виправлення помилок"
Стандарти щодо активів	НП(С)БО 7 «Основні засоби», НП(С)БО 8 «Нематеріальні активи», НП(С)БО 9 «Запаси»	НП(С)БОДС 121 «Основні засоби», НП(С)БОДС 122 «Нематеріальні активи», НП(С)БОДС 123 «Запаси»
Стандарти щодо зобов'язань	НП(С)БО 11 «Зобов'язання»	НП(С)БОДС 128 "Зобов'язання"
Стандарти щодо доходів та витрат	НП(С)БО 15 «Дохід», НП(С)БО 16 «Витрати»	НП(С)БОДС 124 «Доходи», НП(С)БОДС 135 «Витрати»
Стандарти щодо фінансових інструментів	НП(С)БО 13 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка»	НП(С)БОДС 134 «Фінансові інструменти»
Стандарти щодо консолідованої звітності	НП(С)БО 2 «Консолідована фінансова звітність»	НП(С)БОДС 102 «Консолідована фінансова звітність»
Стандарти щодо сегментів	НП(С)БО 29 «Фінансова звітність за сегментами»	НП(С)БОДС 103 «Фінансова звітність за сегментами»
Стандарти щодо інфляції	НП(С)БО 22 «Вплив інфляції»	НП(С)БОДС 105 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції»
Спрощена звітність	НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність»	Відсутня
Міжнародні стандарти	Часткова адаптація до МСФЗ для підприємств, що працюють на міжнародному рівні (IFRS – International Financial Reporting Standards)	Часткова адаптація до МСБОДС для забезпечення міжнародної прозорості у використанні публічних коштів (IPSAS – International Public Sector Accounting Standards))

Джерело: узагальнено авторами на основі [6; 7]

Незважаючи на те, що реформа бухгалтерського обліку триває в усіх секторах економіки, у приватному (комерційному) секторі адаптація до міжнародних стандартів відбувається значно швидше та системніше, ніж у державному секторі. Це зумовлено насамперед вимогами ринку, інтересами інвесторів, конкуренцією та потребами у фінансовій аналітиці для стратегічного планування.

Фінансова звітність надає інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів, що дозволяє приймати обґрунтовані управлінські рішення. У цьому контексті важливо враховувати вимоги, що регламентуються різними стандартами: НП(С)БО 1 для приватного сектору та НП(С)БОДС 101 для державного сектору (таблиця 2).

Форми фінансової звітності є важливими інструментами для оцінки фінансового стану та результатів діяльності як у приватному, так і в державному секторах. Вони допомагають користувачам (власникам, інвесторам, органам влади, громадськості тощо) отримувати достовірну інформацію про фінансові показники підприємства чи установи, що дозволяє приймати обґрунтовані рішення щодо подальшої діяльності. Водночас форми звітності мають свої особливості залежно від сектору (таблиця 3).

На основі дослідження форм фінансової звітності у приватному і державному секторах можемо констатувати:

1. Фінансова звітність у приватному секторі за НП(С)БО 1 включає шість основних форм, що дозволяють здійснювати комплексний аналіз фінансового стану та діяльності підприємства. Вони забезпечують детальну інформацію про ліквідність, платоспроможність, фінансову стійкість і ефективність підприємства. Водночас у дер-

жавному секторі фінансова звітність за НП(С)БОДС 1, хоча й має схожі форми, однак відображає специфіку бюджетного фінансування, контроль за витратами публічних коштів і оцінку ефективності використання державних ресурсів.

2. Незважаючи на різні цілі та завдання, як у приватному, так і в державному секторі використовуються стандартні форми для складання фінансової звітності, зокрема Баланс, Звіт про фінансові результати, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал і Примітки до річної фінансової звітності. Це дозволяє забезпечити єдині принципи обліку та звітності, що в свою чергу сприяє прозорості і порівнянності інформації.

3. У приватному секторі основною метою фінансової звітності є підтримка прийняття рішень, спрямованих на максимізацію прибутку, оцінку рентабельності та ліквідності. Це є важливим для внутрішнього менеджменту та інвесторів, які використовують ці дані для оцінки фінансових ризиків та прийняття інвестиційних рішень. У державному секторі головний акцент робиться на ефективності використання бюджетних коштів, дотриманні законодавства та доцільності витрат. Звітність служить не лише інструментом контролю, а й інструментом для забезпечення прозорості у використанні публічних фінансів.

4. Важливу роль у фінансовій звітності обох секторів відіграють примітки до фінансових звітів, які забезпечують детальне пояснення фінансових показників. У приватному секторі примітки дають можливість глибше аналізувати структуру доходів, витрат та змін у фінансовому стані підприємства. У державному секторі вони дають можливість краще зрозуміти використання бюджетних коштів, розподіл фінансових ресурсів та забезпечення ефективності бюджетних програм.

Таблиця 2

**Основні аспекти фінансової звітності приватного та державного сектору
за НП(С)БО 1 та НП(С)БОДС 101**

Найменування	Приватний сектор НП (С)БО 1	Державний сектор НП (С)БОДС 101
Фінансова звітність	звітність, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства	бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів суб'єкта державного сектору за звітний період
Мета складання фінансової звітності	надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан та результати діяльності підприємства	надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів суб'єкта державного сектору та бюджету
Користувачі звітності	фізичні та юридичні особи, що потребують інформації про діяльність підприємства для прийняття рішень	фізичні та юридичні особи, що потребують інформації про діяльність суб'єктів державного сектору для прийняття рішень
Звітний період	календарний рік	календарний рік

Джерело: сформовано авторами на основі [6; 7]

Таблиця 3

Форми фінансової звітності у приватному і державному секторах

Форми фінансової звітності	Приватний сектор	Державний сектор
Баланс	Баланс (Звіт про фінансовий стан) (форма № 1) – надає повну інформацію про структуру активів, зобов'язань та власного капіталу підприємства на певну дату	Баланс (форма № 1-дс) – надає інформацію про фінансовий стан бюджетної установи, включаючи активи, зобов'язання та власний капітал на певну дату
Звіт про фінансові результати	Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (форма № 2) – представлено розподіл доходів і витрат підприємства, що дає змогу оцінити фінансові результати його діяльності за звітний період	Звіт про фінансові результати (форма № 2-дс) – містить відомості про доходи, витрати та фінансові результати діяльності установи, дефіцит/профіцит, що дозволяє оцінити ефективність використання бюджетних коштів
Звіт про рух грошових коштів	Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) (форма № 3) або за непрямым методом (форма № 3-н) – відображає інформацію про надходження та витрату грошових коштів підприємства в рамках його операційної, інвестиційної та фінансової діяльності	Звіт про рух грошових коштів (форма № 3-дс) – надає інформацію про рух грошових коштів в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності установи, вказуючи на надходження та витрати бюджетних коштів
Звіт про власний капітал	Звіт про власний капітал (форма № 4) – показує зміни у складі власного капіталу підприємства за звітний період, зокрема операції з виплати дивідендів, емісію акцій тощо	Звіт про власний капітал (форма № 4-дс) – відображає зміни у складі власного капіталу бюджетної установи за звітний період
Примітки до річної фінансової звітності	Примітки до річної фінансової звітності (форма № 5) – це набір показників та пояснень, які надають детальну інформацію та обґрунтування статей фінансової звітності, а також включають іншу інформацію, що вимагається відповідно до стандартів бухгалтерського обліку	Примітки до річної фінансової звітності (форма № 5-дс) – містять додаткові пояснення і деталі для глибшого розуміння фінансових результатів та інформацію про залишки і обороти на субрахунках для обліку бюджетних ресурсів
Інформація за сегментами	Додаток до приміток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами» (форма № 6) – додається для підприємств, що здійснюють кілька напрямків діяльності (сегментів), забезпечуючи деталізацію результатів по кожному сегменту	Додаток до приміток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами» (форма № 6-дс) містить детальну інформацію за сегментами (визначаються обліковою політикою головного розпорядника бюджетних коштів або розпорядника коштів нижчого рівня) і забезпечує прозорість щодо того, як кошти використовуються у межах різних частин організації чи установи

Джерело: власна розробка на основі [6; 7]

Основні функції фінансової звітності у приватному секторі:

- прогнозування і планування – допомагає визначити майбутні фінансові результати підприємства, сприяє прийняттю рішень щодо інвестицій, кредитів, а також розподілу ресурсів;
- контроль за фінансовими показниками – дає змогу оцінити ефективність використання фінансових ресурсів та ліквідність підприємства;
- рішення щодо розвитку бізнесу – слугує для оцінки життєздатності проєктів і стратегічних ініціатив.

Важливими функціями фінансової звітності в державному секторі є:

- забезпечення публічної прозорості – дає змогу громадськості та державним органам здійснювати контроль за використанням державних коштів і бюджетних ресурсів;

– оцінка результативності виконання бюджетних програм – дозволяє оцінити, наскільки ефективно використовуються державні кошти для досягнення соціальних і економічних цілей;

- визначення відповідності діяльності законодавчим вимогам – допомагає забезпечити відповідність діяльності бюджетних установ державним нормативам і стандартам.

Для удосконалення методів аналітичного використання звітних даних для підвищення ефективності прийняття рішень у обох секторах рекомендуємо:

1. Впровадження інтегрованих інформаційних систем (ERP) для автоматизації процесів збору, обробки та аналізу фінансових даних. Це допоможе скоротити час на підготовку звітності, зменшити ймовірність помилок та забезпечить точність інформації для прийняття обґрунтованих рішень.

2. Встановлення і моніторинг ключових фінансових показників (KPI) на основі фінансової звітності, що дозволить оцінювати ефективність діяльності та забезпечить швидку адаптацію до змінюваних умов.

3. Удосконалення підходу до звітності за сегментами (відповідно до фінансових підрозділів, проєктів або функцій), що дасть змогу не лише оцінювати загальний фінансовий стан, але й детальніше аналізувати результати окремих частин організації для оптимізації ресурсів.

4. Інтеграцію принципів сталого розвитку (ESG) у фінансову звітність. Це допоможе оцінювати не лише економічні, але й соціальні та екологічні результати діяльності організацій, зокрема дозволить більш комплексно оцінювати вплив діяльності підприємств і державних установ на навколишнє середовище та соціум.

Висновки. Фінансова звітність у приватному та державному секторах має спільну мету – забезпечення точного та прозорого відображення фінансового стану суб'єкта. Однак її функції та

сфери застосування мають суттєві відмінності. У приватному секторі фінансова звітність орієнтована на підтримку прийняття ефективних управлінських та інвестиційних рішень, тоді як у державному секторі її основною метою є забезпечення контролю за використанням публічних коштів та прозорість у управлінні бюджетними ресурсами. Для підвищення ефективності аналітичного використання даних фінансової звітності і вдосконалення процесу прийняття рішень в обох секторах рекомендується: впровадження інтегрованих інформаційних систем (ERP), визначення і моніторинг ключових фінансових показників (KPI), удосконалення методів звітності за сегментами, інтеграція принципів сталого розвитку (ESG) у фінансову звітність. Адаптація фінансової звітності до міжнародних стандартів і впровадження інноваційних інструментів для її аналізу значно підвищує ефективність управлінських рішень і сприяє розвитку економіки на всіх рівнях, що створює перспективи для подальших досліджень.

Список використаних джерел:

1. Добровольська О., Кравченко М., Даніленко О. Фінансова звітність як елемент системи управління підприємством. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 32. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-34>
2. Дорошенко О.О. Бухгалтерський облік та фінансова звітність державного сектору України в системі інформаційного забезпечення формування показників бюджетної безпеки держави. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 32. С. 177–180.
3. Камінська Т.Г., Костенко О.М. Фінансова звітність: обліково-інформаційне обґрунтування гармонізації і використання. *Ефективна економіка*. 2017. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5984> (дата звернення: 02.06.2025).
4. Коваль Л. В., Томчук О. Ф., Немеш Г. С. Аналітичні властивості фінансової звітності. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2018. № 31. С. 193–197. URL: <https://ejournal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/399> (дата звернення: 10.05.2025).
5. Лоскоріх Г.Л., Ганусич В.О., Перчі О.Ф. Фінансова звітність для податкового планування: обліковий аспект. *Бізнес-навігатор*. 2025. Вип. 2 (79). С. 106–113. DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.79-17>
6. Міністерство фінансів України. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1> (дата звернення: 10.06.2025).
7. Міністерство фінансів України. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі. URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja> (дата звернення: 10.06.2025).
8. Москалюк Г. О., Тонгобаш Т. Д. Звітність як інструмент підвищення ефективності управління діяльністю підприємства. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2022. № 9–10. С. 30–36. DOI: <https://doi.org/10.32680/2409-9260-2022-9-10-298-299-30-36>
9. Семенець І. В., Шевченко С. О., Григорів О. О. Ефективність бухгалтерського обліку в державному секторі України в умовах цифровізації. *Modern Economics*. 2024. № 47 (2024). С. 109–115. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V47\(2024\)-16](https://doi.org/10.31521/modecon.V47(2024)-16)
10. Сторожук Т.М., Блищик Л.В. До питання термінологічного трактування дефініції «фінансова звітність». *Облік і фінанси*. 2019. № 4. С. 54–62. DOI: [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-4\(86\)-54-62](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-4(86)-54-62)
11. Черешнюк О., Леськів Т. Аналіз фінансової звітності підприємства з метою стратегічного планування. *Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія: міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф.* 28 травня 2021 р. Тернопіль. С. 129–131. URL: <https://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/42619> (дата звернення: 02.06.2025).
12. Черкашина Т. В. Фінансова звітність в контексті модернізації бухгалтерського обліку в державному секторі. *Економічний простір*. 2021. Вип. 171. С. 111–117. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/171-19>
13. Шум М. А., Доровський О. Ф., Чуприна С. М. Деякі аспекти складання та аналізу фінансової звітності підприємства в сучасних умовах. *Інфраструктура ринку*. 2019. № 29. С. 628–632.
14. Шутка С. Є., Воляник Г. М., Колінько Н. І. Модернізація обліку в установах державного сектору економіки. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2022. № 29. С. 53–60. DOI: <https://doi.org/10.32843/pma2663-5240-2022.29.10>

References:

1. Dobrovolska O., Kravchenko M., Danilenko O. (2021) Finansova zvitnist yak element systemy upravlinnia pidpriemstvom [Financial reporting as an element of the enterprise management system]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, vol. 32. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-34> (in Ukrainian)
2. Doroshenko O.O. (2018) Bukhholderskyi oblik ta finansova zvitnist derzhavnoho sektoru Ukrainy v systemi informatsiinoho zabezpechennia formuvannia pokaznykiv biudzhetnoi bezpeky derzhavy [Accounting and financial statements of public sector in Ukraine in the system of information support of the formation of budget security indicators of the state]. *Prychornomorski ekonomichni studii – Black sea economic studies*, vol. 32, pp. 177–180. (in Ukrainian)
3. Kaminska T.H., Kostenko O.M. (2017) Finansova zvitnist: oblikovo-informatsiine obgruntuvannia harmonizatsii i vykorystannia [Financial reporting: accounting and information justification for harmonization and use]. *Efektivna ekonomika – Effective economy*, vol. 12. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5984> (in Ukrainian)
4. Koval L. V., Tomchuk O. F., Nemesh H. S. (2018) Analitychni vlastyvoli finansovoi zvitnosti [Analytical properties of financial reporting]. *Naukovi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu – Scientific Bulletin of Kherson State University*, vol. 31, pp. 193–197. Available at: <https://ejournal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/399> (in Ukrainian)
5. Loskorikh G.L., Hanusych V.O., Perchi O.F. (2025) Finansova zvitnist dlia podatkovoho planuvannia: oblikovy aspekt [Financial reporting for tax planning: accounting aspect]. *Biznes-navihator – Business Navigator*, vol. 2 (79), pp. 106–113. DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.79-17> (in Ukrainian)
6. Ministerstvo finansiv Ukrainy. Natsionalni polozhennia (standarty) bukhhalterskoho obliku [National accounting regulations (standards)]. Available at: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1> (in Ukrainian)
7. Ministerstvo finansiv Ukrainy. Natsionalni polozhennia (standarty) bukhhalterskoho obliku v derzhavnomu sektori [National regulations (standards) of accounting in the public sector]. Available at: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja> (in Ukrainian)
8. Moskaliuk H. O., Tonhobash T. D. (2022) Zvitnist yak instrument pidvyshchennia efektyvnosti upravlinnia diialnistiu pidpriemstva [Reporting as a tool for increasing the efficiency of enterprise management]. *Naukovi visnyk Odeskoho natsionalnoho ekonomichnoho universytetu – Scientific Bulletin of the Odessa National Economic University*, vol. 9–10, pp. 30–36. DOI: <https://doi.org/10.32680/2409-9260-2022-9-10-298-299-30-36> (in Ukrainian)
9. Semenets I. V., Shevchenko S. O., Hryhoriv O. O. (2025) Efektyvnist bukhhalterskoho obliku v derzhavnomu sektori Ukrainy v umovakh tsyfrovizatsii [Efficiency of accounting in the public sector of Ukraine under the conditions of digitalization]. *Modern Economics*, vol. 47 (2024), pp. 109–115. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V47\(2024\)-16](https://doi.org/10.31521/modecon.V47(2024)-16) (in Ukrainian)
10. Storozhuk T.M., Blyshchuk L.V. (2019) Do pytannia terminolohichnoho traktuvannia definitsii “finansova zvitnist” [Interpretation of the “financial reporting” definition]. *Oblik i finansy – Accounting and finance*, vol. 4, pp. 54–62. DOI: [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-4\(86\)-54-62](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-4(86)-54-62) (in Ukrainian)
11. Chereszniuk O., Leskiv T. (2021) Analiz finansovoi zvitnosti pidpriemstva z metoiu stratehichnoho planuvannia [Analysis of the financial statements of the enterprise for the purpose of strategic planning]. *Oblik, opodatkuvannia i kontrol: teorii ta metodolohiia: mizhnar. nauk.-prakt. Internet-konf (Ternopil, May 28, 2021). Ternopil*, pp. 129–131. Available at: <https://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/42619> (in Ukrainian)
12. Cherkashyna T. V. (2021) Finansova zvitnist v konteksti modernizatsii bukhhalterskoho obliku v derzhavnomu sektori [Financial reporting in the context of modernization of accounting in the public sector]. *Ekonomichniy prostir – Economic space*, vol. 171, pp. 111–117. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/171-19> (in Ukrainian)
13. Shum M. A., Dorovskyi O. F., Chupryna S. M. (2019) Deiaki aspekty skladannia ta analizu finansovoi zvitnosti pidpriemstva v suchasnykh umovakh [Some aspects of preparing and analyzing financial statements of an enterprise in modern conditions]. *Infrastruktura rynku – Market infrastructure*, vol. 29, pp. 628–632. (in Ukrainian)
14. Shutka S. Ye., Volianyk H. M., Kolinko N. I. (2022) Modernizatsiia obliku v ustanovakh derzhavnoho sektoru ekonomiky [Modernization of accounting in public sector institutions]. *Publichne upravlinnia i administruvannia v Ukraini – Public management and administration in Ukraine*, vol. 29, pp. 53–60. DOI: <https://doi.org/10.32843/pma2663-5240-2022.29.10> (in Ukrainian)

Стаття надійшла до редакції 28.06.2025